

Laatijan nimi

14.4.2025

VN/10574/2025

Carunan lausunto laiksi sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta VN/10574/2025

Kiitämme mahdollisuudesta lausua luonnokseen hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta.

Caruna ei kannata datakeskusten ja kaivostoiminnan sähköverotuksen kiristystä (verotuen poistoa) ja pitää muutosta toisena huonona esimerkkinä poukkoilevasta politiikasta, joka heikentää maamme luotettavuutta ja houkuttelevuutta investoinneille (ref. vuonna 2024 regulaatiomuutos, joka heikensi sähköverkkoyhtiöiden kykyä investoida verkon kapasiteetin kehitykseen etupainotteisesti).

Datakeskusten ja kaivosten sähköverotus laskettiin alempaan teollisuuden veroluokkaan vuonna 2021 ja tämän tarkoituksena oli vastata kilpailuun datakeskus- ja kaivosinvestoinneista lähialueella. Muutos on houkutellut merkittäviä investointeja Suomeen vuoden 2021 jälkeen. Alemmalla veroluokalla on siis ollut vaikutusta. Kilpailu investoinneista edelleen kova ja tulee kovenemaan jatkossa. Suomen tarve teollisille ja muille kasvua vauhdittaville investoinneille on niin kova, että hallitus pyysi erikseen Risto Murtoa työryhmineen etsimään keinoja kasvun vauhdittamiseksi. Toimenpideehdotuksen tekoälyä käsittelevässä kohdassa todetaan ”Dataan liittyvät lainsäädännölliset kysymykset tulee huomioida ja muistaa, että erityisesti tekoälyn kehityksessä datan sijainnilla ja omistajuudella on strateginen merkitys.”

On todennäköistä, että muutos, joka nostaa datakeskusten sähkön hintaa merkittävästi (veroluokamuutoksen kautta), saa suunnitellut investoinnit suuntautumaan muualle kuin Suomeen. Veron nostaminen olisi haitallista niin uusille investoinneille kuin nykyisten toimijoiden kilpailukyvyllä sekä maakuvallemme ja sen luotettavuudelle. Muutos heikentäisi Suomen asemaa globaalissa datataloudessa.

Datakeskukset kuluttavat paljon sähköä ja vahva sähköverkkomme on ollut toinen iso tekijä edullisen energian hinnan (veroluokka) lisäksi datakeskusinvestointien houkutte- lussa Suomeen. Datakeskusten sijoittumiselle verkon riittävyys on avainasemassa. Nyt verkkokapasiteetistakin on tullut pullonkaula regulaatiomuutoksesta johtuen ja yhdessä nyt suunnitellun veromuutoksen kanssa houkuttelevuus investoinneille heikentyy merkittävästi.

Kaikkialle datakeskuksia ei voi eikä ole kannattavaa suunnitella, mutta alueille, jossa infrastruktuuri on kunnossa, datakeskukset tuovat vakautta. Lisäksi Suomessa datakeskusten hukkalämpö on ohjattu kaukolämpöverkkoon, jolla lämmitetään lähialueen kiinteistöjä. Näin on pystytty korvaamaan mm. fossiilisten energiamuotojen kulutusta ja mahdollistettu hiilidioksidipäästöjen vähennys. Datakeskukset tuovat usein mukanaan infrastruktuuri-investointeja ja vauhdittavat näin aluetaloutta.

Noora Neilimo-Kontio